
MONOGRAFIE PRAWNICZE

ODPOWIEDZIALNOŚĆ
ODSZKODOWAWCZA

Wstęp

Prof. MAREK SAFJAN

Pod redakcją

Dr. JACKA JASTRZĘBSKIEGO

Wydawnictwo C. H. Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ODSZKODOWAWCZA

Polecamy nasze publikacje z tego zakresu:

Pod red. M. Sajfana

PRAWO CYWILNE – CZĘŚĆ OGÓLNA. Tom 1

System Prawa Prywatnego

Pod red. Z. Radwańskiego

PRAWO CYWILNE – CZĘŚĆ OGÓLNA z Suplementem. Tom 2

System Prawa Prywatnego

Pod red. T. Dybowskiego

PRAWO RZECZOWE. Tom 3

System Prawa Prywatnego

Pod red. E. Gniewka

PRAWO RZECZOWE. Tom 4

System Prawa Prywatnego

Pod red. E. Łętowskiej

PRAWO ZOBOWIĄZAŃ – CZĘŚĆ OGÓLNA. Tom 5

System Prawa Prywatnego

Pod red. J. Rajskiego

PRAWO ZOBOWIĄZAŃ – CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA. Tom 7, wyd. 2

System Prawa Prywatnego

Pod red. J. Panowicz-Lipskiej

PRAWO ZOBOWIĄZAŃ – CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA. Tom 8

System Prawa Prywatnego

Pod red. E. Gniewka

KODEKS CYWILNY. KOMENTARZ, wyd. 2

Komentarze Kodeksowe

Wielomodułowy System Informacji Prawnej **Legalis**
CRIBIC

www.sklep.beck.pl

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ODSZKODOWAWCZA

Wstęp

Prof. MAREK SAFJAN

Pod redakcją

Dr. JACKA JASTRZĘBSKIEGO

Autorzy:

Patrycja Grzebyk, Wawrzyniec Kajkowski,
Konrad Kosicki, Bogusław Lackoroński,
Sebastian Rudnicki, Katarzyna Sarek,
Marta Świdowska

WYDAWNICTWO C. H. BECK
WARSZAWA 2007

Redakcja:
Magdalena Cymerska

© **Wydawnictwo C. H. Beck 2007**

Wydawnictwo C. H. Beck, Sp. z o.o.
ul. Gen. Zajączka 9, 01-518 Warszawa

Skład i łamanie: Kolonel
Druk i oprawa: P.W.P. INTERDRUK Warszawa

ISBN 978-83-7483-550-3

Spis treści

Wstęp	VII
Wykaz skrótów	IX
Wykaz literatury	XIII
<i>Jacek Jastrzębski</i>	
O granicach kompensacji.	
Wprowadzenie	1
<i>Patrycja Grzebyk</i>	
Rekompensata utraty szansy	23
<i>Wawrzyniec Kajkowski</i>	
Zbieg roszczeń odszkodowawczych w wypadku szkody wyrządzonej przez produkt niebezpieczny na gruncie art. 449 ¹⁰ KC..	63
<i>Konrad Kosicki</i>	
Kompensacja szkody niemajątkowej, innej niż na osobie, w reżimie kontraktowym w prawie polskim i niemieckim	93
<i>Bogusław Lackoroński</i>	
Odpowiedzialność za szkody pośrednie w polskim prawie cywilnym	133
<i>Sebastian Rudnicki</i>	
Odpowiedzialność z tytułu wypełnienia weksla <i>in blanco</i> niezgodnie z porozumieniem wekslowym	179
<i>Katarzyna Sarek</i>	
Roszczenie o wydanie uzyskanych korzyści	227
<i>Marta Świdowska</i>	
Zadośćuczynienie jako środek rekompensaty szkód niemajątkowych w przypadku naruszenia dóbr osobistych osób prawnych	273
Indeks rzeczowy	315

Wstęp

Przedstawiamy Państwu zbiór rozpraw z zakresu prawa cywilnego poświęcony problematyce odpowiedzialności odszkodowawczej. Opracowania te, powstały w ramach prowadzonego pod moim kierunkiem seminarium magisterskiego i stanowią w przeważającej mierze zmodyfikowaną i skróconą wersję prac magisterskich. Zbiór poprzedza wprowadzenie dra *Jacka Jastrzębskiego*, który uczestniczył w seminarium i pomagał mi w jego prowadzeniu, poświęcone generalnemu zagadnieniu granic kompensacji. Opracowanie stanowi swoistą ramę dla dalszych rozpraw, które dotyczą rozmaitych, bardziej szczegółowych aspektów problematyki kompensacyjnej.

Na rozprawy te należy spojrzeć w dwojaki sposób.

Po pierwsze, stanowią kolejną, przekonującą egzemplifikację tezy, że na poziomie seminarium magisterskiego mogą powstawać wartościowe i oryginalne ujęcia tematyki cywilistycznej, które mogą inspirować, pokazywać nowe kierunki argumentacji, nowe płaszczyzny dyskusji, nowe, wcześniej niedostrzegane aspekty problematyki.

Po drugie, wypada mieć nadzieję, że rozprawy dobrze wpisują się w toczącą się obecnie dyskusję o nowych, szczególnie aktualnych, problemach odpowiedzialności odszkodowawczej. Do takich problemów należy z pewnością podejmowany temat naprawienia szkody niemająkowej w ramach reżimu kontraktowego, czy ochrona dóbr osobistych osób prawnych za pośrednictwem instytucji zadośćuczynienia pieniężnego. Próbę nowego spojrzenia na analizowane instytucje odnajdujemy także w pracach dotyczących naprawienia tzw. szkody pośredniej oraz podstaw kompensacji tzw. utraconej szansy. Złożone, ale zarazem żywo dyskutowane obecnie w literaturze, problemy odpowiedzialności odszkodowawczej pojawiają się w pracy na temat zbiegu roszczeń w wypadku wadliwego produktu, a także w opracowaniu na tle odpowiedzialności związanej z naruszeniem porozumienia wekslowego przy wekslu *in blanco*. Z kolei praca poświęcona roszczeniom o wydanie korzyści, konfrontując ogólne ujęcie tych roszczeń w Kodeksie cywilnym z regulacjami szczególnymi, przede wszystkim w Prawie autorskim oraz Prawie własności przemysłowej, przynosi interesujące

spojrzenie na ten rodzaj odpowiedzialności cywilnej. Wszystkie prace odbiegają od standardowego, czysto opisowego ujęcia problematyki. Podjęte zostały zagadnienia, które pozornie tylko znajdują się na obrzeżach problematyki odszkodowawczej, analiza każdego z nich wymagała bowiem często zajęcia stanowiska w odniesieniu do podstawowych przesłanek odpowiedzialności cywilnej.

Zebrane rozprawy, bez względu na to, w jakim stopniu można uznać trafność prezentowanych tez, niektóre z nich są na pewno mocno dyskusyjne, pokazują dobrze pola interesującej, czy wręcz pasjonującej dyskusji cywilistycznej, wskazują na te obszary cywilistyki, w których nie powiedziano jeszcze ostatniego słowa, a bogata rzeczywistość zmusza często do przewartościowania stanowiska utrwalonego w dotychczasowym myśleniu prawniczym. Wspólną myślą prezentowanych opracowań jest poszukiwanie rozwiązań, które najlepiej odpowiadają funkcjom odpowiedzialności odszkodowawczej. Wspólne dla tych prac jest także korzystanie przez autorów z dorobku nauki o nowoczesnej wykładni prawa, coraz częściej i śmielej poszukującej przede wszystkim celu analizowanych rozwiązań, sięgającej do założeń aksjologicznych systemu i zasad podstawowych, uwzględniającej szerszy kontekst systemowy, w którym funkcjonują określone instytucje prawne, w tym coraz częściej kierującej się dyrektywą wykładni zgodnej z prawem wspólnotowym. Warto jednocześnie zaznaczyć, że takie ujęcie metodologiczne nie przeczy w żaden sposób wartości, jaką jest dobry warsztat każdego cywilisty, umiejętność posługiwania się konstrukcjami dogmatycznymi, poprawności logicznego i precyzyjnego rozumowania. Aprobata dla racjonalnej wykładni funkcjonalnej w żadnym razie nie może prowadzić do dezawuowania wartości dogmatyki prawniczej. W sferze cywilistyki jest ona wartością istotną, wspierającą się na wielkich tradycjach cywilistycznych. Dobrze opanowana pod względem warsztatowym dogmatyka będzie zawsze stanowiła dla każdego cywilisty niezbędny instrument analizy prawnej. Sądzę, że młodym adeptom sztuki prawniczej prezentującym w niniejszej książce swoje opracowania, taki zabieg łączenia nowoczesnej wykładni, akcentującej funkcję i aksjologię rozwiązań prawnych, z podejściem wspartym na solidnej wiedzy dogmatycznej, w pełni się powiodł.

Prof. Marek Safjan

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.)
KZ	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.10.1933 r. – Kodeks zobowiązań (Dz.U. Nr 82, poz. 598 ze zm.)
OchrBDU	ustawa z 27.7.2001 r. o ochronie baz danych (Dz.U. Nr 128, poz. 1402 ze zm.)
PrAut	ustawa z 4.2.1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm.)
PrAut z 1952 r.	ustawa z 10.7.1952 r. o prawie autorskim (Dz.U. Nr 34, poz. 234 ze zm.)
PrAut z 1926 r.	ustawa z 29.3.1926 r. o prawie autorskim (Dz.U. Nr 48, poz. 286 ze zm.)
PrWiPrzem	ustawa z 30.6.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117 ze zm.)
UsługiTurystU	ustawa z 29.8.1997 r. o usługach turystycznych (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 ze zm.)
ZNKU	ustawa z 16.4.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.)
ZOZU	ustawa z 30.8.1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 ze zm.)

2. Organy orzekające

ETS	Europejski Trybunał Sprawiedliwości
SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
SO	Sąd Okręgowy

3. Czasopisma

Ann. UMCS	Annales UMCS Lublin
BSN	Biuletyn Sądu Najwyższego
Dz.U.	Dziennik Ustaw
KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
NP	Nowe Prawo
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OSNCK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna i Izba Karna do 1961 r.
OSNCP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna oraz Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPiKA	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OSN-PS	Orzeczenia Sądu Najwyższego, wydawnictwo Przegądu Sądowego
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
PiZS	Prawo i Zabezpieczenie Społeczne
PL	Przegląd Legislacyjny
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
PPW	Prawo Papierów Wartościowych
Pr. i Med.	Prawo i Medycyna
PS	Przegląd Sądowy
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
Rej.	Rejent
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
SI	Studia Iuridica
SIS	Studia Iuridica Silesiana
SP	Studia Prawnicze
SP-E	Studia Prawno-Ekonomiczne
TPP	Transformacje Prawa Prywatnego
Zb. O. SN	Zbiór Orzecznictwa Sądu Najwyższego
ZNAE	Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie
ZN UJ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego
ZN UŁ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego
ZP UKSW	Zeszyty Prawnicze Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

4. Inne skróty

art.	artykuł
n.	następny (-a, -e)
Nr	numer
<i>op. cit.</i>	<i>opus citatum</i>
orz.	orzeczenie
pkt	punkt
(red.)	redakcja
s.	strona
t.j.	tekst jednolity
uchw.	uchwała
ust.	ustęp
wyr.	wyrok
ww.	wyżej wymieniony (-a, -e)
Z.	zeszyt
zob.	zobacz

Wykaz literatury

- Anrys H.*, La responsabilité civile médicale, Brussel 1974.
- Ataz López J.*, Los medicos y la responsabilidad civil, Madrid 1985.
- Banaszczyk Z.*, [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, t. I, (red.) *K. Pietrzykowski*, Warszawa 2002; 2003; 2004; 2005.
- Banaszczyk Z., Granecki P.*, O istocie należytej staranności, Pal. 2002, Nr 7-8.
- Barta J.*, Autorskie prawa majątkowe i ich ochrona, ZNUJ PWiOWI 1981.
- Barta J., Czajkowska-Dąbrowska M., Ćwiąkowski Z., Markiewicz R., Traple E.*, Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Komentarz, Warszawa 2003.
- Bénabent M. A.*, La chance et le droit, Paris 1973.
- Biegański W.*, Logika medycyny, wyd. 2, Warszawa 1908.
- Bieniek G.*, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, t. I, (red.) *G. Bieniek*, Warszawa 2003.
- Bieniek G.*, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, t. I, (red.) *G. Bieniek*, Warszawa 2005; 2006.
- Bieniek T., Pinior P.*, Klientela jako przedmiot wkładu niepieniężnego, PS 2002, Nr 4.
- Biernat S.*, Prawo Unii Europejskiej. Zagadnienia systemowe, Warszawa 2006.
- Bilewska K.*, Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych na rzecz spółki akcyjnej w trybie *actio pro socio*. Glosa do wyroku SA w Katowicach z 28.9.2005 r., I ACa 597/05, Glosa 2007, Nr 1.
- Blaurock U., Wagner G.*, Der Anspruch auf Schadensersatz wegen Nichterfüllung im Reisevertragsrecht, Jura 1985.
- Błeszyński J.*, Ochrona autorskich praw majątkowych (Roszczenie o wydanie korzyści), Warszawa 1989.
- Błeszyński J., Staszaków M.*, Prawo autorskie i wynalazcze, Warszawa 1983.
- Bogdalski P.*, Środki ochrony autorskich praw majątkowych oraz ich dochodzenie w świetle prawa autorskiego, Kraków 2003.
- Boratyńska M., Konieczniak P.*, Prawa pacjenta, Warszawa 2001.
- Bollweg H. G., Hellman H.*, Das neue Schadensersatzrecht, Bundesanzeiger Verlag 2002.
- Bukojemska B.*, Porozumienie wekslowe jako umowa prawa cywilnego, PUG 2003, Nr 3.
- Byczkowska I.*, Podstawy odpowiedzialności za produkt, PiP 2001, Nr 2.

- Capitant H., Terré F., Lequette Y.*, Les grands arrêts de la jurisprudence civile, t. II, Obligations. Contrats spéciaux. Sûretés, wyd. 11, Paris 2000.
- Chrapoński D.*, Charakterystyka prawna weksla in blanco, Rej. 1993, Nr 11.
- Ciemiński M.*, Naprawienie uszczerbku polegającego na utracie przyjemności z urlopu, KPP 2005.
- Ciepla H.*, Komentarz do kodeksu cywilnego, Księga trzecia. Zobowiązania, t. I, (red.) *G. Bieniek*, Warszawa 2006.
- Czachórska-Jones B.*, System prawa własności intelektualnej. Prawo wynalazcze, (red.) *J. Szwaja, A. Szajkowski*, Ossolineum 1990.
- Czachórski W.*, Czynności prawne przyczynowe i oderwane w polskim prawie cywilnym, Warszawa 1952.
- Czachórski W.*, O ochronie autorskich praw majątkowych przez wydanie użytkanych korzyści, Ann. UMCS 1982, vol. XXIX.
- Czachórski W.*, System prawa cywilnego, (red. nacz.) *W. Czachórski*, Prawo zobowiązań – część ogólna, t. III, cz. 1, (red. tomu) *Z. Radwański*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1981.
- Czachórski W.*, Zasady i funkcje odpowiedzialności cywilnej według Kodeksu cywilnego – ich ewolucja, Studia z prawa zobowiązań, (red.) *Z. Radwański*, Warszawa–Poznań 1979.
- Czachórski W.*, Zbieg odpowiedzialności cywilnej wedle kodeksu zobowiązań, Warszawa 1960.
- Czachórski W., Brzozowski A., Sajjan M., Skowrońska-Bocian E.*, Zobowiązania. Zarys wykładu, wyd. 8, Warszawa 2003; wyd. 9, 2004.
- Czajkowska-Dąbrowska M.*, Cywilnoprawna ochrona praw na dobrach niematerialnych. Własność przemysłowa. Aktualne problemy prawne i etyczne, Warszawa 2002.
- Czajkowska-Dąbrowska M.*, Przedmiot roszczenia o wydanie korzyści w prawie autorskim, NP 1983, Nr 4.
- Czarnecki M., Bagińska L.*, Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz, Warszawa 2003.
- Dąbrowa J.*, System prawa cywilnego, t. III, cz. 1. Prawo zobowiązań – część ogólna, (red.) *Z. Radwański*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1981.
- Dąbrowski A.*, Weksel in blanco, Warszawa 2003.
- Derczyński W.*, Opinie o roszczeniach odszkodowawczych pacjentów, PiM 2000, Nr 8.
- Dorsner-Dolivet A.*, Contribution à la restauration de la faute, condition de responsabilité civile et pénale dans l'homicide et les blessures par imprudence: à propos de la chirurgie, 1986.
- Dubis W.*, Kodeks cywilny. Komentarz, t. I, (red.) *E. Gniewek*, Warszawa 2004.
- Dubis W.*, Zbieg roszczeń a skarga z bezpodstawnego wzbogacenia, PS 2002, Nr 1.

- Dukiet-Nagórska T.*, Świadoma zgoda pacjenta w ustawodawstwie polskim, PiM 2000, Nr 6–7.
- Dworkin R.*, Biorąc prawa poważnie, Warszawa 1998.
- Dybowski T.*, Glosa do wyroku SN z 21.5.2003 r., IV CKN 378/01, PS 2005, Nr 6.
- Dybowski T.*, Przyczynowość jako przesłanka odpowiedzialności (zagadnienia wybrane), NP 1962, Nr 1.
- Dybowski T.*, System prawa cywilnego, t. III, cz. 1, Prawo zobowiązań. Część ogólna, (red.) *Z. Radwański*, Ossolineum 1981.
- Dybowski T.*, System prawa cywilnego, (red. naczej) *W. Czachórski*, Prawo zobowiązań – część ogólna, t. III, cz. 1, (red. tomu) *Z. Radwański*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1981.
- Eckert J., Staudingers J.*, Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, t. II, Recht der Schuldverhältnisse §§ 651a–651m, Berlin 2003.
- Esser J., Schmidt E.*, Schuldrecht. Band I. Allgemeiner Teil. Teilband 2, Heidelberg 1993.
- Filipiak T. A., Mojak J., Nazar M., Niezbecka E.*, Zarys prawa cywilnego i rodzinnego. Stan prawny na dzień 30.04.1999, wyd. 4, Lublin 1999.
- Flour J., Aubert J.-L.*, Les obligations. 2. Le fait juridique. Quasi-contrats. Responsabilité délictuelle, wyd. 9, Paris 2001.
- Gadamer H. G.*, Język i rozumienie, Warszawa 2003.
- Garlicki S.*, Czyny niedozwolone w kodeksie cywilnym, NP 1963, Nr 12.
- Garlicki S.*, Odpowiedzialność cywilna za nieszczęśliwe wypadki, wyd. 2, Warszawa 1971.
- Gawlik Z.*, Odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone pokojowym wykorzystaniem energii atomowej, NP 1988, Nr 2–3.
- Gehrlein M.*, Das Haftpflicht nach der Reform, München 2003.
- W. von Gerven, Larouche P., Lever J.*, Cases, Materials and Text on National, Supranational and International Tort Law, Oxford 2000.
- Glasner A., Thaler A.*, Prawo wekslowe. Prawo czekowe. Komentarz, Bielsko-Biała 1997.
- Gnela B.*, Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, Kraków 2000.
- Gołąb S.*, Ustawa o prawie autorskim z materiałami, Warszawa 1928.
- Gómez Pomar F.*, Pleitos tengas: pérdida de un litigio, responsabilidad del abogado y daño moral, Indret 2003, Nr 3.
- Górnicki L.*, Nieuczciwa konkurencja, w szczególności przez wprowadzające w błąd oznaczenie towarów lub usług i środki ochrony w prawie polskim, Wrocław 1997.
- Górski A., Górski J. P.*, Zadośćuczynienie za naruszenie praw pacjenta, Pal. 2005, Nr 5–6.
- Górski J., Ohanowicz A.*, Zarys prawa zobowiązań, Warszawa 1970.
- Granecki P.*, Dobra osobiste w prawie polskim – zagadnienie dóbr osobistych osób prawnych, PS 2002, Nr 5.

- Granecki P.*, Odpowiedzialność za produkt niebezpieczny. Charakter i miejsce w systemie odpowiedzialności odszkodowawczej, PL 2001, Nr 1.
- Granecki P.*, Zasada bezwzględnej odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną umyślnie (według kodeksu cywilnego), SP 2000, Nr 3-4.
- Grudziński W.*, Przyczynek do zagadnienia związku przyczynowego (uwagi z praktyki sądowo-lekarskiej), PiP 1962, Nr 4.
- Grunsky W.*, Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, Band 2. Schuldrecht. Allgemeiner Teil §§ 241-432, (red.) *H. Heinrichs*, München 1994.
- Grzeszak T.*, Gwiazda na okładce. Glosa do wyroku SN z 16.4.2004 r., I CK 495/03, Glosa 2005, Nr 1.
- Grzeszak T.*, Przedmiot i zakres korzyści podlegających wydaniu na podstawie art. 56 prawa autorskiego w świetle orzecznictwa SN, NP 1985, Nr 11-12.
- Grzybowski S.*, Glosa do wyroku SN z 1.12.1959 r., I CR 477/59, OSPiKA 1962, Nr 4, poz. 107.
- Grzybowski S.*, System prawa cywilnego, t. I, Wrocław 1985.
- Grzybowski S., Kopff A., Serda J.*, Zagadnienia prawa autorskiego, Warszawa 1973.
- Heinrichs H.*, Palandt, Bürgerliches Gesetzbuch, Aufl. 57, München 1998.
- Heinrichs H.*, Palandt, Bürgerliches Gesetzbuch, München 2004.
- Hennau-Hublet Ch.*, L'activité médicale et le droit pénal: Les délits d'atteinte à la vie, l'intégrité physique et la santé des personnes, Bruxelles 1987.
- Honsell H.*, Die misslungene Urlaubsreise, JuS 1976.
- Honzatko M.*, Obieg weksla in blanco, Lwów 1934.
- Iwanowicz-Palus G.*, Prawa pacjenta w Polsce, PiM 2000, Nr 8.
- Jaeger L., Luckey J.*, Schmerzensgeld, Verlag für die Rechts- und Anwaltspraxis 2005, Aufl. 2.
- Janiszewska B.*, Zadośćuczynienie za krzywdę w sprawach medycznych, PiM 2005, Nr 2.
- Jastrzębski J.*, Interferencje adekwatnej przyczynowości oraz winy przy odpowiedzialności za szkodę majątkową, PS 2004, Nr 7-8.
- Jastrzębski J.*, Odszkodowanie za utracone oprocentowanie. Glosa do wyroku SN z 7.6.2002 r., IV CKN 1141/00, PPH 2004, Nr 12.
- Jastrzębski J.*, Wybrane zagadnienia prawa wekslowego w orzecznictwie SN - weksel in blanco - przegląd orzecznictwa, Glosa 2005, Nr 4.
- Jończyk J.*, Naprawienie szkody (krzywdy) pacjenta w z związku z ubezpieczeniem zdrowotnym), PS 2003, Nr 9.
- Jończyk J.*, Prawa pacjenta i odpowiedzialność za szkodę z leczenia, PiM 1999, Nr 2.
- Kaliński M.*, Glosa do wyroku SN z 24.10.2000 r., V CKN 136/00, PPW 2001, Nr 6.
- Kaliński M.*, O abstrakcyjności wekslowych czynności przysparzających, KPP 2001, Nr 2.

- Kaliński M.*, Umowny charakter zobowiązania wekslowego, cz. 2, PPW 2000, Nr 4.
- Kaliński M.*, Zasada odszkodowania w ubezpieczeniach gospodarczych, cz. 1, Prawo Asekuracyjne 2002, Nr 1.
- Kasprzyk R.*, Bezprawność względna, SP 1988, Nr 3.
- Kasprzyk R.*, Głosa do wyroku SN z 13.10.1987 r., IV CR 266/87, OSPiKA 1989, Nr 7-12, poz. 146.
- Karkowska D.*, Prawa pacjenta, Kraków 2003.
- Kędzierska-Cieślakowa A.*, Zagadnienie funkcji prawa cywilnego w związku z unormowaniem odszkodowania w ustawodawstwie polskim. Odpowiedzialność cywilna za wyrządzenie szkody (Zagadnienia wybrane), (red.) *S. Grzybowski*, Warszawa 1969.
- King J. H.*, Causation, Valuation and Chance in Personal Injury Torts Involving Preexisting Conditions and Future Consequences, 90, Yale Law Journal, 1353 (1981).
- Klein A.*, Przesłanki odpowiedzialności kontraktowej i deliktowej, SIS, t. V, Katowice 1979.
- Koch A.*, Związek przyczynowy jako przesłanka odpowiedzialności za szkodę w prawie cywilnym, Warszawa 1972.
- Koch A.*, Związek przyczynowy jako podstawa odpowiedzialności odszkodowawczej w prawie cywilnym, Warszawa 1975.
- Koczanowski J.*, Ochrona dóbr osobistych, ZNAE 1999.
- Kolasiński M.*, Ochrona dóbr osobistych w prawie medycznym, PiM 2002, Nr 11.
- Kotakowski K.*, Komentarz do kodeksu cywilnego, Księga trzecia. Zobowiązania, t. I, (red.) *G. Bieniek*, Warszawa 2006.
- Komosa T., Opalski W.*, Prawo wekslowe i czekowe, Warszawa 1999.
- Konarski K.*, Zakres ochrony majątkowych praw autorskich na podstawie art. 79-80 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz jej stosunek do ochrony na podstawie kodeksu cywilnego, PPH 1998, Nr 9.
- Kondracka A.*, Zasady przenoszenia praw z weksla in blanco, Rej. 2000, Nr 5.
- Kopff A.*, Roszczenie o wydanie uzyskanych korzyści w prawie autorskim i wynalazczym a roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, Studia z prawa zobowiązań, (red.) *Z. Radwański*, Warszawa-Poznań 1979.
- Kordasiewicz B.*, Cywilnoprawna ochrona prawa do prywatności, KPP 2000, Nr 1.
- Kordasiewicz B.*, Jednostka wobec środków masowego przekazu, Ossolineum 1991.
- Kowalski S.*, Głosa do wyroku SN z 26.1.2001 r., II CKN 25/01, Rej. 2003, Nr 5.
- Koziński M. H.*, System prawa prywatnego, t. XVIII. Prawo papierów wartościowych, (red.) *A. Szumański*, Warszawa 2005.

- Lewaszkiwicz B.*, Zakres niedbalstwa jako podstawy odpowiedzialności cywilnej, NP 1956, Nr 3.
- Lewaszkiwicz-Petrykowska B.*, Nowe tendencje w zakresie cywilnej odpowiedzialności zawodowej, Rozprawy z polskiego i europejskiego prawa prywatnego. Księga pamiątkowa poświęcona Profesorowi Józefowi Skąpskiemu, Kraków 1994.
- Lewaszkiwicz-Petrykowska B.*, Problem definicji winy, jako podstawy odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych, ZN 1959, Seria I, z. 14, Nauki Humanistyczno-Społeczne.
- Lewaszkiwicz-Petrykowska B.*, Wina jako podstawa odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych, t. II, SP-E 1969.
- Lewaszkiwicz-Petrykowska B.*, W sprawie wykładni art. 448 k.c., PS 1997, Nr 1.
- Lewaszkiwicz-Petrykowska B.*, Wyrządzenie szkody przez kilka osób, Warszawa 1978.
- Lewaszkiwicz-Petrykowska B.*, Zasada pełnego odszkodowania (mity i rzeczywistość), Rozprawy prawnicze. Księga pamiątkowa Profesora Maksymiliana Pazdana, Ogiegło L., Poptołek W., Szpunar M., Kraków 2005.
- Litwińska M.*, Glosa do wyroku SN z 5.2.1998 r., III CKN 342/97, PPH 1999, Nr 2.
- Litwińska M.*, Glosa do wyroku SN z 18.11.1999 r., I CKN 215/98, PPW 2000, Nr 2.
- Longchamps de Berier R.*, Zobowiązania, wyd. 3, Poznań 1948.
- Longchamps de Berier R.*, Polskie prawo cywilne. Zobowiązania, Lwów 1939, wydanie anastatyczne, Poznań 1999.
- Luna Yerga A.*, Oportunidades perdidas, Le doctrina de la pérdida de oportunidad en la responsabilidad civil médico-sanitaria, InDret 2005, Nr 2.
- Luna Yerga A.*, Regulación de la carga de la prueba en la LEC. En particular, la prueba de la culpa en los procesos de responsabilidad civil médico-sanitaria, InDret 2003, Nr 4.
- Luzak J., Osajda K.*, Odpowiedzialność za zmarnowany urlop w prawie polskim, KPP 2005.
- Łętowska E.*, Europejskie prawo umów konsumenckich, Warszawa 2004.
- Łętowska E.*, Zbieg norm w prawie cywilnym, Warszawa 2002.
- Machnikowski P.*, System prawa prywatnego, (red. naczej) *Z. Radwański*, Prawo zobowiązań – część ogólna, (red. tomu) *E. Łętowska*, Warszawa 2006.
- Machnikowski P.*, Weksel własny in blanco, Warszawa 2002.
- Magnuski P., Tomaszek A.*, O Potrzebie roszczenia o informacje w sprawach dotyczących ochrony własności przemysłowej i czynów nieuczciwej konkurencji, MoP 2001, Nr 19.
- Malaurie P., Aynès L.*, Cours de Droit Civil, Tome 6, Les obligations, wyd. 10, Paris 1999.
- Mangan M. T.*, The Loss of Chance Doctrine: A Small Price to Pay for Human Life, 42 „South Dakota Law Review” 279, 285 (1997).

- Masłowski Z.*, Kodeks cywilny. Komentarz, t. II, (red.) *J. Ignatowicz*, Warszawa 1972.
- Mazeaud H. et L., Mazeaud J.*, Leçons de droit civil, Tome deuxième, Premier volume, Obligations: Théorie générale, wyd. 6, François Chabas, Paris 1978.
- Mączyński A.*, Zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę spowodowaną naruszeniem dobra osobistego. Geneza, charakterystyka i ocena obowiązującej regulacji, Księga pamiątkowa ku czci Profesora Adama Szpunara, (red.) *M. Pyziak-Szafnicka*, Kraków 2004.
- Mertens H. J.*, Soergel. Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, *W. Kohlhammer*, Stuttgart–Berlin–Köln–Mainz 1986, t. II/I.
- Mémeteau G.*, Perte de chance en droit médical français, Paris 1986.
- Michalak A.*, Ochrona tajemnic handlowych w trakcie negocjacji, MoP 2003, Nr 13.
- Möllers T.*, Wpływ Trybunału Sprawiedliwości na niemieckie prawo cywilne, KPP 1998.
- Muller T.*, Schadensersatz wegen verlorener Urlaubszeit – zur Auslegung des Merkmals „erheblich” in § 651f BGB, VuR 1990.
- Nazarewicz P.*, Wybrane zagadnienia z zakresu prawa wekslowego, cz. 1, PPH 1996, Nr 7.
- Nazarewicz P.*, Wybrane zagadnienia z zakresu prawa wekslowego, cz. 2, PPH 1996, Nr 7.
- Nesterowicz M.*, Adekwatny związek przyczynowy jako przesłanka odpowiedzialności cywilnej w świetle orzecznictwa sądowego, Prawo prywatne czasu przemian. Księga pamiątkowa dedykowana profesorowi Stanisławowi Sołtysińskiemu, Poznań 2005.
- Nesterowicz M.*, Glosa do wyroku SO w Katowicach z 12.12.2003 r., PiM 2005, Nr 2.
- Nesterowicz M.*, Glosa do wyroku SN z 21.5.2003 r., IV CKN 378/01, OSP 2004, Nr 4, poz. 55.
- Nesterowicz M.*, Kontraktowa i deliktowa odpowiedzialność lekarza za zabieg leczniczy, SI 1972, Nr 2.
- Nesterowicz M.*, Odpowiedzialność biura podróży (na marginesie dwóch orzeczeń Sądu Najwyższego), NP 1970, Nr 5.
- Nesterowicz M.*, Odpowiedzialność cywilna biur podróży, Warszawa 1974.
- Nesterowicz M.*, Odpowiedzialność kontraktowa i deliktowa. (Uwagi de lege ferenda i o stosowaniu prawa), PiP 1999, Nr 1.
- Nesterowicz M.*, Prawa pacjenta i zadośćuczynienie pieniężne za ich naruszenie w prawie medycznym i cywilnym, PiM 2005, Nr 2.
- Nesterowicz M.*, Prawo medyczne, wyd. 6, Toruń 2004.
- Nesterowicz M.*, Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w „procesach lekarskich”, PiP 2005, Nr 3.
- Nesterowicz M.*, Zadośćuczynienie pieniężne za „zmarnowany urlop” podczas wycieczki turystycznej, PiP 2002.